QORTI ~IVILI, PRIM'AWLA

Im]allef

Onor. Giannino Caruana Demajo LL.D.

Seduta ta' nhar il-{img]a 14 ta' Di`embru 2001

Numru

~itazzjoni 785/1989

Henry A. Pace

versus

Joseph Laurenti; u b'nota ta' l-1 ta' Settembru 1989 Robert Laurenti assuma l-atti tal-kaw\a flok il-konvenut li jinsab imsiefer

F'din il-kaw\a l-attur qieg]ed jitlob illi l-konvenut iroddlu]wejje[li jg]id illi kien fdalu b'depo\itu.

I`-`itazzjoni tg]id illi l-attur kien ta par imsielet tad-djamanti u arlo[[tad-deheb, proprjetà tieg]u, b'depo\itu lill-konvenut, bl-obbligazzjoni li l-konvenut iroddhom lill-attur minnufih malli jitlobhomlu lura. L-attur kemm-il darba talab lill-konvenut biex iroddlu dawn il-]wejje[lura, i\da l-konvenut baqa' ma tahomlux. L-attur g]alhekk feta] din il-kaw\a u iqeg]ed jitlob illi l-qorti:

1. tg]id illi l-imsielet u l-arlo[[tad-deheb huma proprjetà ta' l-attur, li kien iddepo\itahom f'idejn il-konvenut; u

2. tikkundanna lill-konvenut irodd lill-attur il-]wejje[depo\itati, jew, fin-nuqqas, i]allsu daqskemm jiswew, flimkien ma' l-img]axijiet.

Talab ukoll l-ispejje\ tal-kaw\a.

Il-konvenut ressaq dawn l-e``ezzjonijiet:

1. din il-qorti ma g]andhiex [urisdizzjoni biex tisma' din il-kaw\a billi n-negozjati li setg]u saru bejn il-partijiet kienu saru l-Ingilterra, mhux Malta, u l-konvenut g]andu d-domi`ilju u r-residenza tieg]u fl-Ingilterra; u

2. ma hux minnu illi l-attur iddepo\ita g]and il-konvenut il-]wejje[imsemmija fi`-`itazzjoni bl-obbligazzjoni li jikkustodihom u jroddhom lill-attur meta dan jitlobhomlu lura.

Il-[urisdizzjoni tal-qrati ta' Malta hija regolata fl-art. 742 tal-Kodi`i ta' Organizzazzjoni u Pro`edura ~ivili. Dan l-artikolu jag]ti lill-qrati ta' Malta [urisdizzjoni biex jisimg]u u jidde`iedu kaw\i kontra, fost o]rajn, "kull persuna, g]al kull obbligazzjoni li tkun ikkuntrattat favur `ittadin ta' Malta jew persuna li tinsab Malta … … … meta s-sentenza tista' tkun esegwita f'Malta".

Fil-ka\ tallum l-attur huwa `ittadin ta' Malta jew jinsab Malta, u s-sentenza tista' ti[i esegwita g]ax fl-atti hemm garanzija ta' bank[1] li ntrabat li jag]mel tajjeb g]al-obbligazzjoni tal-konvenut jekk din il-kaw\a tinqata' kontra tieg]u.

Il-qorti g]alhekk g]andha [urisdizzjoni biex tisma' u taqta' din il-kaw\a, u l-ewwel e``ezzjoni hija g]alhekk mi`]uda.

1 *Fol.* 70.

Ng]addu issa g]all-meritu tal-kaw\a.

Ma hux kontestat illi l-attur kien]alla f'idejn il-konvenut par imsielet u arlo[[tad-deheb, i\da l-partijiet ma humiex qeg]din jaqblu dwar it-titolu li bih dawn il-]wejje[g]addew mill-attur lill-konvenut. L-attur qieg]ed ig]id illi ng]ataw b'titolu ta' depo\itu, waqt illi l-konvenut qieg]ed ig]id illi ng]atawlu b'*datio in solutum*.

Il-ver\joni ta' l-attur hija li hu kien iltaqa' mal-konvenut meta dan kien qieg]ed fi trattativi biex ibig] l-ishma li kellu f'so`jetà kummer`jali lil `ertu Joe Engerer u lil iben l-attur. Il-konvenut kien offra lill-attur biex l-attur ukoll jixtri xi ishma i\da l-attur kien wie[eb li ma kellux flus. Biex jikseb il-flus l-attur kien ta f'idejn il-konvenut il-]wejje[meritu tal-kaw\a biex i\ommhom sakemm jara jistax jirhanhomlu jew possibbilment ibig]homlu l-Ingilterra. Billi l-attur baqa' ma r`ieva ebda offerta tajba, idde`ieda li lill-konvenut ig]idlu biex l-imsielet u l-arlo[[jibg]athomlu lura. Il-konvenut xorta baqa' ma tahomlux u g]alhekk saret il-kaw\a tallum. L-ishma li kellu l-konvenut spi``aw biex xtrawhom Engerer u iben il-konvenut.

Il-ver\joni tal-konvenut hija li l-ishma xtrahom l-attur li, i\da, g]al ra[unijiet tieg]u, ried li jin]eba wara l-ismijiet ta' Engerer u ta' ibnu. L-attur a``etta kambjalijiet biex i]allas il-prezz tal-bejg] i\da l-kambjalijiet ma bediex i]allashom. Meta waqa' lura fil-]las ta lill-konvenut l-imsielet u l-arlo[[biex ibig]hom u jit]allas mir-rikavat.

Xehed Joseph Engerer u qal, kontra dak li qal il-konvenut, illi l-ishma xtrahom f'ismu, mhux b]ala *prestanome* g]all-attur[2]. Il-konvenut naqas ukoll milli jressaq l-a]jar prova — il-kambjaljiet a``ettati mill-attur u mhux im]allsa — illi l-attur kien debitur tieg]u, u g]alhekk kellu ra[uni g]ala jag]tih l-imsielet u l-arlo[[

[2] Ara x-xiehda ta' Joseph Engerer fis-seduta tas-16 ta' Marzu 1993, *fol.* 67.

b'*datio in solutum*. Lanqas ma jista' jing]ad illi l-attur kien garanti g]all-]las, g]ax il-garanzija ma tiswiex jekk ma ssirx bil-miktub[3].

G]alhekk il-konvenut, li *ex admissis* g]andu]wejje[l-attur f'idejh, ma ressaq ebda prova ta' xi titolu li jag]tih il-jedd li jkompli j\omm dawn il-]wejje[wara li l-attur talabhomlu lura.

L-attur qed jitlob lura jew il-]wejje[depo\itati jew daqskemm jiswew. Il-konvenut dawn il-]wejje[big]hom[4], u g]alhekk la jistg]u jintraddu lill-attur u lanqas ma jistg]u jkunu stmati. Din l-im[ieba tal-konvenut ma g]andhiex tit]alla tkun ta' pre[udizzju g]all-attur, u l-qorti g]andha g]alhekk tillikwida l-valur tal-]wejje[depo\itati *arbitrio boni viri.*

L-attur qed ig]id illi l-imsielet kienu jiswew madwar g]oxrin elf lira (Lm20,000)[5], waqt li mart il-konvenut qalet illi l-imsielet u l-arlo[[flimkien inbieg]u tlitt elef sterlina (£3,000)[6]. Billi, g]ar-ra[unijiet mi[juba fuq dwar l-e``ezzjoni ta' [urisdizzjoni, il-garanzija bankarja mog]tija lill-attur hija l-ba\i, u g]alhekk ukoll il-kejl, tal-[urisdizzjoni tal-qorti f'din il-kaw\a, u din il-garanzija hija g]al]amest elef u]ames mitt lira (Lm5,500), il-likwidazzjoni ma tistax tkun og]la minn hekk, u l-qorti g]alhekk tillikwida l-valur tal-]wejje[depo\itati fis-somma ta']amest elef u]ames mitt lira (Lm5,500).

G]al dawn ir-ra[unijiet il-qorti taqta' l-kaw\a billi, wara li ti`]ad l-e``ezzjonijiet tal-konvenut, u tg]id illi l-imsielet u l-arlo[[imsemmija fi`-`itazzjoni huma proprjetà ta' l-attur, tikkundanna lill-konvenut irodd dawn l-imsielet u l-arlo[[lill-attur, b'dan illi jekk ir-radd ma jsirx sa xahrejn millum tikkundanna lill-konvenut i]allas

---

3 Art. 1233(1)(`), Kod. ~iv.

4 Ara l-*affidavit* ma]luf mill-konvenut fl-20 ta' {unju 1999, *fol.* 168.

5 Ara x-xiehda ta' l-attur fis-seduta tal-15 ta' Jannar 1992, *fol.* 37.

6 Ara l-*affidavit* ma]luf minn Patricia Laurenti fis-7 ta' Settembru 2000, *fol.* 171.

lill-attur]amest elef u]ames mitt lira (Lm5,500) bl-img]ax minn dak in-nhar li kienet pre\entata `-`itazzjoni sa meta jsir il-]las.

Il-konvenut g]andu j]allas ukoll l-ispejje\ [udizzjarji.

Giannino Caruana Demajo
Im]allef

Connie Micallef
Dep. Re[.